

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра музейно-туристичної діяльності

Силабус
навчальної дисципліни
«СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА»

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Освітньо-професійна програма – Менеджмент культури

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Харків, 2024

Силабус склав:

Мірошніченко В., канд. культурології, ст. викладач кафедри менеджменту культури та соціальних технологій.

Мова навчання – українська.

Силабус затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р

Завідувач кафедри менеджменту культури

та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету

Наталя КОРЖИК

Зміни до силабусу затверджені на засіданні кафедри

Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності

 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни до силабусу затверджені на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету

Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Соціокультурна діяльність (теорія та практика)
Викладач (- і)	<i>Мірошниченко Вадим Сергійович</i>
Профіль викладача (- ів)	vadym_miroshnychenko@xdak.ukr.education (https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=hj2GHq8AAAAAJ)
Контактний телефон та емейл	
Інформація про консультації	<i>Месенджери (з 10-00 до 18-00, неділя - вихідний)</i>
Логіка вивчення курсу	Пререквізити: Історія світової культури, Історія образотворчого мистецтва Постреквізити: Культурні індустрії, Менеджмент соціокультурної діяльності

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

«Соціокультурна діяльність (теорія та практика)» є дисципліною, яка спрямована на те, щоб окреслити загальний контекст відповідної галузі й спеціальності, ознайомити зі структурними елементами, науковими термінами історією та сучасним станом основних соціокультурних ідей, а також характеристиками соціокультурних інститутів.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення системи знань щодо соціокультурної діяльності, ознайомлення з її структурними елементами; опанування методиками аналізу текстів та проблемними комунікативними ситуаціями та ознайомлення з існуючими у сучасній науковій парадигмі термінами; ознайомлення з історією та сучасним станом основних соціокультурних ідей, а також характеристиками соціокультурних інститутів.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК15	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК1	Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами.
ФК2	Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, технологічні аспекти формування ринку культури.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН1. Визначати базові професійні поняття та використовувати термінологічний апарат менеджера соціокультурної діяльності.
ПРН6. Класифікувати та знаходити інноваційні рішення для створення, реалізації і забезпечення соціокультурних потреб людини.
ПРН9. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію.
ПРН13. Обґрунтовувати управлінські рішення.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	<i>Обов'язкова (вибіркова) компонента</i>
Формат курсу	<i>Денна форма навчання, 1 семестр</i>

Обсяг курсу	Зазначте за навчальним планом Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Тижневих годин для денної форми навчання аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 80
Технічне і програмне забезпечення	Ноутбук
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота Види: лекція, семінарське заняття. Методи: Пояснювально-ілюстративний: розповідь, пояснення, метод прикладу, демонстрація. Проблемного викладення: лекція. Частково-пошуковий: дискусія. Дослідницький: пошук інформації, узагальнення
Поточний контроль	Усне опитування
Підсумковий контроль	Екзамен
Політика курсу	Обов'язковими умовами опанування навчальної дисципліни є: Систематичне виконання усіх поставлених завдань; Дисциплінарні та організаційні вимоги (політика щодо відвідування, використання електронних пристроїв під час занять, їжі та напоїв тощо); Дедлайни, запізнені завдання, пропущені завдання (лікарняні, академічна мобільність та ін.); Дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); Дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html ; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); Запобігання / протидія булінгу (цькуванню) — («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf Невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks_2.pdf) Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf) Відпрацювання пропущених занять на основі самостійної роботи з наданням відповідних результатів за встановленими формами виконання.

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем (або блоків)	Разом годин	Лекційні	Практичні	Семінарські	Сам. робота
Тема 1. Міждисциплінарне позиціонування соціокультурної діяльності	18	3			15
Тема 2. Суб'єкт і дозвілєві практики. Лудологія	20	3		2	15
Тема 3. Гламур як стереотип і нова ідентичність	5	3		2	
Тема 4. «Суспільство мрії» і пролонгація історії	15	3		2	10
Тема 5. Глобалізація і «Діснейсвіт»: репрезентація і пошук альтернатив	15	3		2	10
Тема 6. Формульні жанри сучасної поп-культури	20	3		2	15
Тема 7. Контркультури: присутність поміж авангардом і консьюмеризмом	5	3		2	
Тема 8. Типологія молодіжних субкультур	22	3		4	15
Всього	120	24		16	80

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

- Дотримання політики академічної доброчесності. У випадку недотримання принципів академічної доброчесності, виконані завдання не будуть зараховані. Також не допускається повторне перевиконання завдань;
- Важливо відвідувати заняття, брати участь у дискусіях під час семінарських занять і ставити уточнюючі питання лектору після основної частини лекції;
- Дотримуватися елементарних етичних норм;
- Студенти мають право робити аудіозапис, відео- чи фото-зйомку (або стрім) заняття для свого особистого використання виключно за погодженням з викладачем. Розмішувати подібні матеріали у вільний доступ лише за письмової згоди викладача;
- Відпрацювання занять, які були пропущені без поважних причин, не допускається. У випадку наявності документа, який засвідчує поважність причини відсутності, відпрацювання заняття допускається (максимум 2 заняття). Пропущене заняття відпрацьовується у письмовій формі (індивідуальне завдання);
- Студенти мають опрацьовувати обов'язкові джерела до початку заняття, а також вчасно виконувати поставлені завдання. У разі недотримання передбачених термінів виконання завдань, бали за виконання не зараховуються.

Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p>Активна участь в роботі протягом семестру – 1 бал (за одне заняття). Відповідь під час семінарського заняття – до 8 (6 семінарів) + до 6 (теми семінарів на які відводиться по два заняття) балів. Відпрацювання пропущеного заняття – до 4 балів. Залік – до 40 балів.</p> <p>Зазначені бали слід розуміти як максимально можливі.</p>
--	---

Семінарські заняття	Семінарське заняття передбачає опрацювання запропонованих матеріалів та активну участь у їхньому обговоренні. Важливо надавати критичний аналіз і демонструвати реальну підготовку до заняття, а не загальні знання. У випадку, якщо студент/-ки пропустили семінарське (чи лекційне) заняття з поважних причин (допускається відпрацювання двох занять), вони мають право відпрацювати пропущене заняття. Формою відпрацювання є написання короткої рецензії (тема рецензії залежить від теми пропущеного заняття та узгоджується з викладачем).
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність набраних 60 балів.

Види робіт (ОБОВ'ЯЗКОВІ)	Бали
Участь у семінарських заняттях	6*8 + 2*6 = 60
Залік	40
Усього	100
Види робіт (ДОДАТКОВІ)	
Активна участь під час лекцій	1*8 = 8
Відпрацювання 2 занять, на яких були відсутні за поважних причин	2*4=8
Усього	16

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 2. Суб'єкт і дозвіллеві практики. Лудологія

Семінарське заняття 1: Лудологічні концепції культури. – 2 год.

Мета: структурувати знання з навчальної дисципліни

Зміст та послідовність виконання завдання:

1. Ігрова концепція Й. Гейзінги.
2. Гра в текстах Е. Берна.
3. Постмодерністські підходи до гри.

Література [3, 7, 10, 14, 17, 19].

Тема 3. Гламур як стереотип і нова ідентичність

Семінарське заняття 2: Гламур як інструмент конструювання множинної особистості. – 2 год.

Мета: поглибити знання з теми лекційного матеріалу

Зміст та послідовність виконання завдання:

1. Підходи до тлумачення поняття гламур.
2. Співвідношення концептів гламур і масова культура.
3. Глем-капіталізм та його альтернативи.

Література [9, 14, 20, 21].

Тема 4. «Суспільство мрії» і пролонгація історії

Семінарське заняття 3: Виробництво комфорту і втрата ідентичності. – 2 год.

Мета: структурувати знання з навчальної дисципліни

Зміст та послідовність виконання завдання:

1. Проблема суспільства мрії в текстах Ролфа Йенсена.
2. Конформізм і нонконформізм.
3. Розщеплення ідентичності і створення історій.

Література [8, 9, 10, 14, 24].

Тема 5. Глобалізація і «Діснейсвіт»: репрезентація і пошук альтернатив

Семінарське заняття 4: Маркетизація культури. – 2 год.

Мета: поглибити знання з теми лекційного матеріалу

Зміст та послідовність виконання завдання:

1. Світ як супермаркет.
2. Проблема культурних індустрій.

Література [3, 7, 10, 14, 17, 19].

Тема 6. Формульні жанри сучасної поп-культури

Семінарське заняття 5: Множинність та одиничність сучасної поп-культури. – 2 год.

Мета: структурувати знання з навчальної дисципліни

Зміст та послідовність виконання завдання:

1. Поп-культура, масова культура, елітарна культура.
2. Прояви поп-культури.

Література [13, 14, 16, 17, 20].

Тема 7. Контркультури: присутність поміж авангардом і консьюмеризмом

Семінарське заняття 6: Консьюмеризм як форма матеріальної розради. – 2 год.

Мета: поглибити знання з теми лекційного матеріалу

Зміст та послідовність виконання завдання:

1. Проблема суспільства споживання.
2. Тіло як предмет споживання.
3. Чи є межі споживання?

Література [8, 14, 16, 17, 18, 20].

Тема 8. Типологія молодіжних субкультур

Семінарське заняття 7: Субкультури: проблема визначення і типології. – 4 год.

Мета: структурувати знання з навчальної дисципліни

Зміст та послідовність виконання завдання:

1. Типології субкультур.
2. Загрози з боку субкультур і загрози по відношенню до субкультур.
3. Субкультури та ідеологія.

Література [4, 8, 11, 14, 16, 17, 18, 20].

10. ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Міждисциплінарне позиціонування соціокультурної діяльності

Самостійна робота студентів: Культура як концепт гуманітаристики. Культурний продукт. – 10 год.

Мета: структурувати знання з навчальної дисципліни.

Завдання:

- 1.Опрацювати лекційний матеріал, звертаючись, до списку рекомендованих джерел інформації.
- 2.Проаналізувати концепт культурного продукту
- 3.Визначити і обґрунтувати основні напрямки дослідження культури сер. ХХ ст. і поч. ХХІ ст.

Література [3, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 20].

Тема 2. Суб'єкт і дозвіллі практики. Лудологія

Самостійна робота студентів: Закордонні моделі соціокультурної діяльності. – 10 год.

Мета: поглибити знання закордонних моделей соціокультурної діяльності.

Завдання:

1. Закордонні моделі дозвілля.
- 2.Французький та американський досвід реалізації культурних практик.

Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7].

Тема 4. «Суспільство мрії» і пролонгація історії

Самостійна робота студентів: Суспільство глядачів. – 10 год.

Мета: структурувати знання з проблематики.

Завдання:

1. Телевізійні дослідження як напрям в дослідженнях масового суспільства.
2. Телевізійний формат відтворення масової ідентичності.
3. Політичні риторики і політичні особливості теледискурса.

Література [8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20].

Тема 5. Глобалізація і «Діснейсвіт»: репрезентація і пошук альтернатив

Самостійна робота студентів: Соціокультурні альтернативи. – 10 год.

Мета: структурувати знання з проблематики.

Завдання:

1. Антикапіталістичні риторики.
2. Сексуальна і культурна революція.
3. Концепт ненормативності в мистецтві.

Література [8, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 24].

Тема 6. Формульні жанри сучасної поп-культури

Самостійна робота студентів: Поп-культура та інді пропозиції. – 10 год.

Мета: структурувати знання з проблематики.

Завдання:

1. Висвітлити концепт «інді».
2. Співвідношення масової та популярної культури. Культура еліт.

Література [12, 13, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 24].

Тема 8. Типологія молодіжних субкультур

Самостійна робота студентів: Молодіжні субкультури і суспільство. – 10 год.

Мета: поглибити знання з проблематики молодіжних субкультур.

Завдання:

1. Значення молодіжних субкультур у функціонування суспільства.
2. Проаналізувати одну з молодіжних субкультур.

Література [14, 16, 17, 20, 21, 22].

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Феномен культури та соціокультурної діяльності.
2. Сфери реалізації соціокультурної діяльності.
3. Функції соціально-культурної діяльності.
4. Ресурсна база соціокультурної діяльності.
5. Характеристика продукту культури.
6. Соціокультурні інститути.
7. Типологія соціокультурних інститутів.
8. Спонсорство та благодійність.
9. Фандрейзинг
10. Соціальні субкультури.
11. Молодіжні субкультури.
12. Символи та знаки в молодіжних субкультурах.
13. Феномен контркультур.
14. Суб'єкти та об'єкти соціокультурної діяльності.
15. Розвиток меценатства в Україні.
16. «Зірка» як бренд.
17. Гламур як дискурсивна практика.
18. Суспільство споживання і постсучасність.
19. Загальна характеристика поп-мистецтва.
20. Віртуальні соціальні мережі.
21. Суспільство мрії: нова реальність.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Базова

1. Бабенко Н. Б. (2008). *Соціально-культурне прогнозування: навч. посібн.* Київ: ДАКККіМ.
2. Бочелюк В. Й. (2006). *Дозвілєзнавство.* Київ : ЦНЛ.
3. Гагоорт Г. (2008). *Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль.* Львів: Літопис.
4. Кочубей Н. В. (2015). *Соціокультурна діяльність.* Суми : Університетська книга.
5. Безгін І. Д. (2005). *Мистецтво і ринок.* Київ: ВВП Компас.
6. Петрова І. В. (2005). *Дозвілля в зарубіжних країнах.* Київ : Кондор.
7. Янишин С. (2012). *Маркетинг: навч. посіб.* Львів: Магнолія-2006.

Допоміжна

8. Варуфакіс Я. (2018). *Розмови з донькою про економіку. Коротка історія капіталізму.* [Пер. з англ. Ю. Скавінського]. Львів. ВСЛ.
9. Akker van den R., Vermeulen T. (2010). *Notes on Metamodernism. Metamodern.* <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.3402/jac.v2i0.5677>
10. Бауман З. (2008). *Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства.* Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія».
11. Бауман З. (2013). *Плинні часи: життя в добу непевності.* [Пер. з англ. А. Марчинського]. Київ: Критика.
12. Беньямін В. (2002). *Вибране.* [Пер. з нім. Ю. Рибачука, Н. Лозинської]. Львів: Літопис.
13. Gundle S. (2008). *Glamour. A history.* Oxford: Oxford University Press.
14. Кравченко О. В. (2010). Культурна політика в Україні за часів незалежності. Дискурс публічної політики. *Вісник Харківської державної академії культури.* — Вип.29. Харків: ХДАК.
15. Маффесолі М. (2018). *Час племен. Занепад індивідуалізму у постмодерному суспільстві.* Київ : НАУКМА.
16. Сторі Д. (2005). *Теорія культури та масова культура.* Харків : Акта, 2005.
17. Pappis K. (2019). *Read more: Back to Sincerity, Hope, and Love: Metamodernism in Sci-Fi*
- *Our Culture.*

<https://ourculturemag.com/2019/09/14/back-to-sincerity-hope-and-love-metamodernism-in-sci-fi>.

18. Гейзинга Й. (1994). *Ното Ludens. Досвід визначення ігрового елемента культури*. [Пер. з англ. О. Мокровольського]. Київ: Основи.
19. Hesmondhalgh D. (2018). *The Cultural Industries*. London: SAGE.
20. Vattimo G. (1994). *The Transparent Society*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
21. Мак-Люен М. (2001). *Галактика Гутенберга: становлення людини друкованої книги*. [Пер. з англ. В. І. Постнікова, С. В. Єфремова]. Київ : Ніка-Центр.
22. Onfray M. (2015). *A Hedonist Manifesto: The Power to Exist*. New York. Columbia University Press.
23. Тоффлер Е. (2000). *Третя хвиля*. [Пер. з англ. А. Євса]. Київ : Видавничий дім «Всесвіт».
24. Jensen R. (2001). *The Dream Society*. McGraw-Hill Trade.